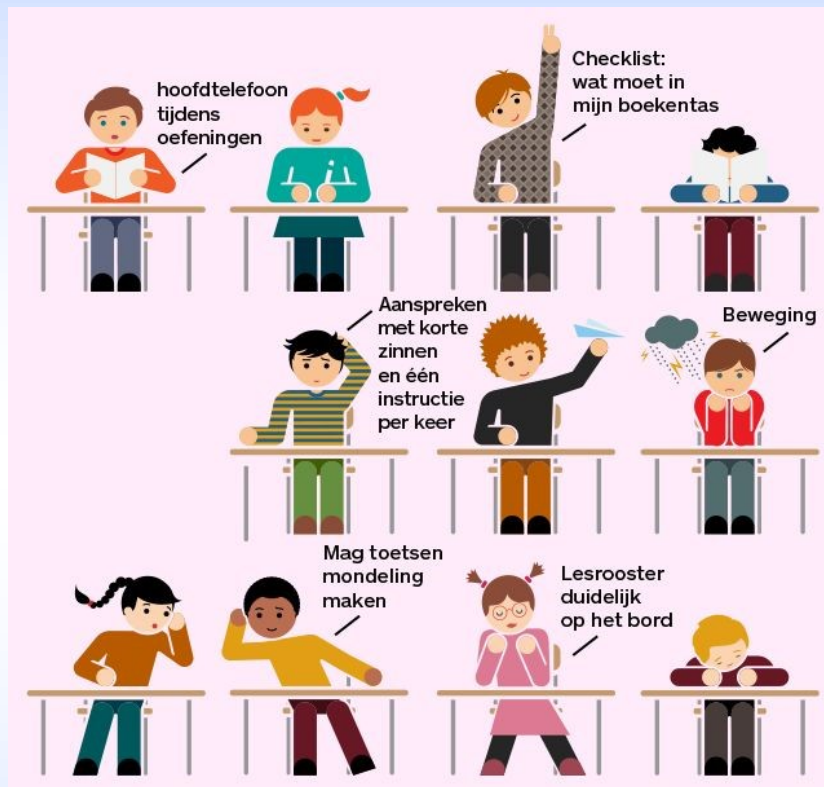

Zorgcontinuüm

in onze school

FASE 0 : BREDE/PREVENTIEVE BASISZORG

Organisatie van het zorgbeleid en gelijke kansenbeleid

Dit vinden we terug in onze schoolvisie (zie bijlage 1).

We proberen waardering op te brengen voor de achtergrond van de kinderen, dit zowel sociaal als cultureel. Vanuit onze katholieke krachtlijnen proberen we iedereen aandacht voor het unieke van elke mens mee te geven. Hierbij wordt iedereen evenwaardig behandeld.

De school werkt volgens de principes van 'Handelingsgericht werken' (HGW). HGW is gebaseerd op 7 pijlers die we hieronder kort toelichten.

De leerling staat centraal

Vanuit onze zorgvisie willen we alle kinderen optimale groeikansen bieden.

De leerkracht doet ertoe

De klastitularis probeert zijn klas uit te bouwen tot een aangename leeromgeving waar elk kind, ongeacht zijn leervermogen, sociale achtergrond of eigen mogelijkheden. Het "zich goed voelen" uit zich dan in het spontaan zijn in de klas, zich goed voelen en verbondenheid voelen met de klasgenoten en de klastitularis.

Hij/zij is het eerste aanspreekpunt voor elk kind in de klas en gaat vanuit zijn professionele observaties bepalen wie welke aanpak nodig heeft. Dit kan omdat de klastitularis het best vertrouwd is met de mogelijkheden van het kind.

Systematisch en transparant

Eerst denken, dan doen is de rode draad doorheen HGW.

Vanuit de keuze voor vaste methodes in onze school, wordt automatisch een leerlijn gecreëerd en gerespecteerd. Dit geeft de meeste kans om bij elke lerende zoveel mogelijk leerwinst te creëren.

Via maandelijks teamoverleg worden praktische afspraken in het team uitgediept en besproken. Hier wordt ook concreet materiaal uitgewisseld (sleutelhanger met HGW-uitgangspunten, bouwstenen teach like a champion, placemat ZILL, ...) die als geheugensteun kunnen dienen in het HGW-verhaal.

Via werkgroepen worden concrete thema's voor het lopende schooljaar uitgewerkt. (vb. schoolfeest, liturgie, startdag, kern-team zorg, ...)

Afstemming en wisselwerking

Vanuit de M-cirkel bevragen we onszelf weer opnieuw. Helpen de afspraken/vooropgestelde doelen nog om de leerontwikkeling van een kind op gang te houden. Moeten we doelen bijstellen, samen met ouders, zorg- en externe partners die bij de ontwikkeling van het kind betrokken zijn?

Doelgericht en haalbaar

Elke handeling, elke stap moet nodig en nuttig zijn in functie van het afgesproken doel.

De doelen proberen we zo SMART mogelijk te noteren.

Vanuit de ondersteuningsbehoeften van de klastitularis bekijken of de draagkracht niet overschreden wordt. Wat heeft de leerkracht nodig om de onderwijsbehoefte van het kind te kunnen ondersteunen? Hebben de ouders ondersteuning nodig om de vooropgestelde doelen te kunnen bereiken?

Constructief en coöperatief

- Leerkrachten, ouders, leerlingen en CLB participeren actief en als partners, elk vanuit hun eigen deskundigheid.
- Alle vragen, zorgen en verwachtingen ernstig nemen en respecteren.
- Het belang van samenwerken verwoorden.
- Leerkracht en CLB-medewerker zijn professionals, ouders en leerlingen zijn ervaringsdeskundigen.
- De leerling is een belangrijke partner

Positieve kenmerken

De leerkracht zal vanuit zijn positieve ingesteldheid naar het kind toe, een aanspreekpunt zijn voor het kind. Het kind voelt dat het een probleem kan aankaarten bij zijn leerkracht/zorgpartner/directeur.

In plaats van het "probleem" te benoemen, vertrekken we vanuit een growth mindset en bekijken we de positieve

kenmerken van het kind. Waar het moeilijk loopt, benoemen we als een onderwijsbehoefte van het kind. De focus ligt niet op "wat heeft het kind", maar "wat heeft het kind nodig?" .

Vorming en ondersteuning van het schoolteam

Aan de hand van het nascholingsproject in schooljaar 2015-2016 trachtten we de principes van de M-cirkel in het schoolteam te implementeren.

Daartoe gebruikten we een aantal personeelsvergaderingen waarin de hierboven beschreven pijlers uitgebreid werden beschreven en voorzien van concreet materiaal en voorbeelden.

In schooljaar 2016-2017 werd onder leiding van de pedagogisch begeleider ingezet op vormen van differentiatie in klasgroep-technieken "teach like a champion" en controle van begrip bij het geven van instructies. Deze nascholingsmomenten hadden als doel de klasleerkracht sterker te maken in de fase van de basiszorg. Individuele nascholingen worden aangevoerd en er wordt gevraagd de bevindingen van de nascholing te delen met de leerkrachtengroep.

Onthaal- en inschrijvingsbeleid

Deze info is te vinden in ons schoolreglement.

Zorgzaam handelen in de klas

Dit deel vinden we in de pijler "de leerkracht doet er toe" reeds terug.

Vanuit de verschillende vormen van differentiatie wordt binnen de klas ingespeeld op het niveau van elk kind. Indien nodig wordt verlengde instructie gegeven of wordt terug gestapt naar het niveau van naaste ontwikkeling. Er wordt, indien nodig, concreet materiaal aangeboden en ter beschikking gesteld. Voor kinderen die verlengde instructie nodig hebben, hebben we de ondersteuning

Speciale overgangen (integratie 3de kleuter-1ste leerjaar) verdienen extra aandacht zodat de drempel naar het lager onderwijs zo laag mogelijk wordt gehouden. Ook de overgang naar het secundair wordt goed voorbereid via samenwerking met de middenschool, informatiegesprekken met ouders en CLB.

Opvolgen van alle leerlingen

De klasleerkracht is ook hier weer de eerste schakel. Door gerichte observatie en regelmatige kwantitatieve en kwalitatieve evaluatie heeft hij/zij een goed zicht op het “kunnen” en de vordering van elk kind. Vanuit deze gegevens zal binnen de klas gedifferentieerd worden in tempo, hoeveelheid, inhoud, (verschillende manieren van differentiëren opnoemen). Overleg met klasleerkrachten van vorige jaren (bv. bij overgangsgesprekken) kunnen een nog breder beeld van het kind geven. Gegevens uit het elektronisch leerlingendossier worden geïmplementeerd.

Naast de leervorderingen wordt ook de sociale interactie in kaart gebracht aan de hand van het sociogram.

Klasoverstijgende initiatieven om het sociaal contact te stimuleren, zijn bv. speelmaatjes tijdens de speeltijd, peertutoring 3de – 6de leerjaar, ...)

Vanuit het leerlingvolgsysteem proberen we 2x/schooljaar methodeoverstijgend gekeken naar spelling, wiskunde en technisch lezen. Van daaruit wordt zowel het individuele groeitraject van het kind ten opzichte van zichzelf en ten opzichte van de klasgroep en landelijk gemiddelde bekeken. De foutenanalyse van deze toetsen geeft een basis voor een meer doorgedreven remediëring in fase 1.

Betrekken van alle leerlingen

Er worden thema's aangeboden die aansluiten bij de leefwereld van het kind.

Binnen de klasorganisatie wordt getracht de zelfstandigheid van het kind te vergroten. De kinderen krijgen taken waarvoor ze verantwoordelijk zijn in de klas. Via klassikale beloningssystemen wordt gestimuleerd sociaal aanvaardbaar gedrag te vertonen. Aan de hand van verschillende werkvormen (bv. werken met zelfcorrectie) wordt zelfstandigheid gestimuleerd. Kinderen die wat extra uitdaging nodig hebben, krijgen verrijkingsoopdrachten of worden in de groep ingezet.

Leerlingen worden betrokken in het klassysteem door bv. inspraak in de klasafspraken te krijgen.

Er wordt op schoolniveau aandacht besteed aan de verjaardag van het kind. Maandelijks wordt gedanst voor de kinderen die op dat moment jarig zijn. Ook in de klas wordt zowel in de kleuterschool als de hogere jaren de jarige gevierd.

Er worden ook andere gezamenlijke schoolmomenten georganiseerd waar het kind zich kan voor inzetten als hij zich hiervoor geroepen voelt.

We proberen op socio-emotioneel vlak sterk in te zetten op het uiten van gevoelens naar anderen toe. Met behulp van gevoelskaartjes op de bank, stopkaartjes op de speelplaats, actief luisteren naar het verhaal van elk kind, leren kinderen ook andermans gevoelens te herkennen en erkennen.

Binnen de school wordt op verschillende manieren getracht de talenten van elk kind in de verf te zetten (vb. vrij podium op het einde van het schooljaar)

Samenwerken met ouders

Vanaf de kleuterschool wordt gewerkt met heen- en weerboekjes met ouders, daarna wordt de schoolagenda een belangrijk instrument in het communiceren met ouders.

Bij aanvang van het schooljaar wordt door middel van een infomoment in de klas tijd gemaakt om belangrijke afspraken uit te wisselen.

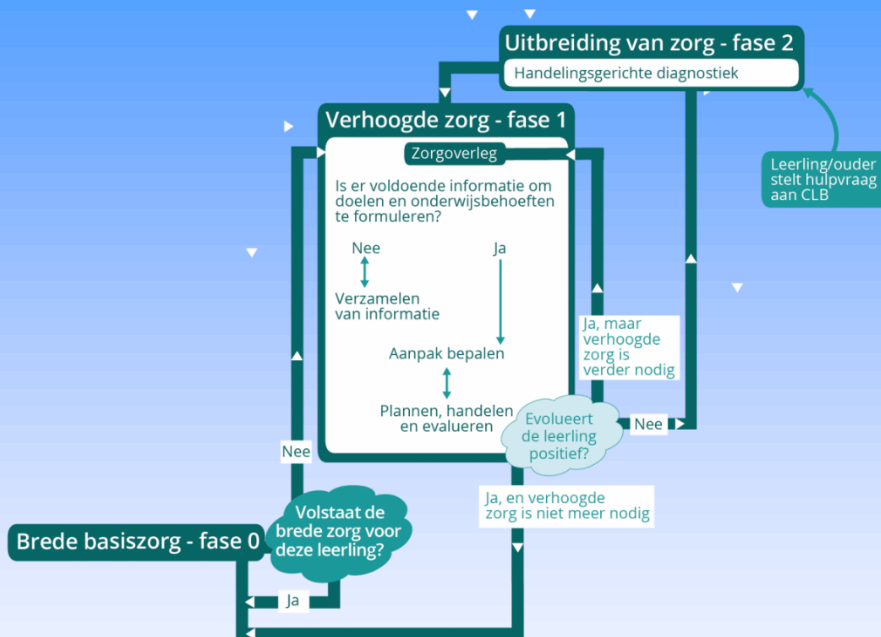
Aan de hand van regelmatige oudercontacten (november-februari-juni) worden de ouders op de hoogte gehouden van vorderingen die hun kind maakt. Tussendoor kan dit uiteraard ook via een informeel (naschools) moment, via de schoolagenda of via mail. Indien zich een probleem voordoet, probeert de school de ouders actief te betrekken in het zoeken naar een oplossing die voor beide partijen goed is.

Er is een actieve oudervereniging die op verschillende activiteiten aanwezig is om de school te ondersteunen.

Via de website en meegegeven documenten worden ouders actief betrokken bij de activiteiten die op de school van hun kind wordt georganiseerd. Ook aan het bureel van de directeur is de meeste info te vinden.

Ouders worden gestimuleerd om bepaalde activiteiten te ondersteunen (actie broederlijk delen, vervoer naar activiteiten op school, project GSBL,...)

FASE 1 : VERHOOGDE ZORG

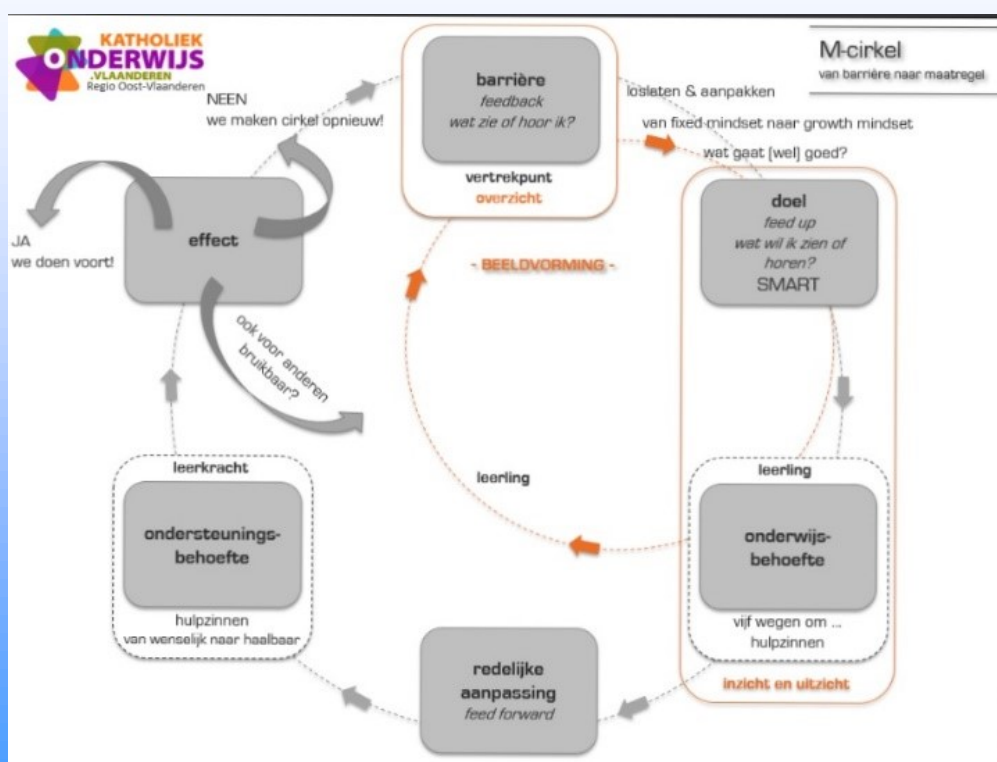
De brede basiszorg van het schoolteam is ontoereikend om het kind binnen de klas tot leerontwikkeling te brengen.

Het doel van deze fase is maatregelen bieden aan leerlingen bij wie ongerustheid over ontwikkeling ontstaat zodat de gestelde doelen toch bereikt kunnen worden.

In deze fase wordt de samenwerking met de ouders gemaximaliseerd.

De zorgvraag komt van de klasleerkracht en/of de ouders. De informatie die nodig is om aan de slag met de zorgvraag wordt aangereikt tijdens een overlegmoment met alle betrokken partijen.

Deze overlegmomenten verlopen volgens een vaste structuur (M-cirkel).

De kern van het gesprek betreft :

- onderwijs-, opvoedings- en ondersteuningsbehoeften te bepalen.
- aanpak bepalen (handelingsplan opstellen)
- plannen, handelen en evalueren.

De maatregelen die binnen het plan van aanpak passen, worden REDiCoDi-maatregelen genoemd (de vroegere STICORDI-maatregelen). CLB wordt op de hoogte gebracht van de maatregelen.

REMEDIËREN

- Naar leerinhouden : extra ondersteunen in de kleine klas om gerichtere oefenkansen te creëren op basisleerstof, pre-teaching,
- Naar werkhouding : uitgeschreven stappenplannen zelfstandig leren hanteren

DIFFERENTIËREN en COMPENSEREN

Hanteren van de uitgewerkte maatregelen en materialen in de klasgroep vb. werken met hulpkaarten (voor bewerkingen-breuken-klokkezen-leesstrategie-spelling)

Aanpassen van huistaken en toetsen naar lay-out en inhoud, meer tijd voor toetsen

Vroeger aankondigen van toetsen zodat meer leertijd kan worden voorzien. Individuele hertoetsing indien nodig.

Toetsafname in kleine klas via klasoverschrijdende groepen voor wiskunde en begrijpend lezen

Intense samenwerking met ouders via projecten als "Samen gezellig beter lezen", ouders les laten meevolgen in de kleine klas om de hulpmiddelen te verklaren en het gebruik te tonen.

Differentiatie naar boven toe via kangoeroeklas: verschillende projecten voor kinderen die net iets meer uitdaging nodig hebben.

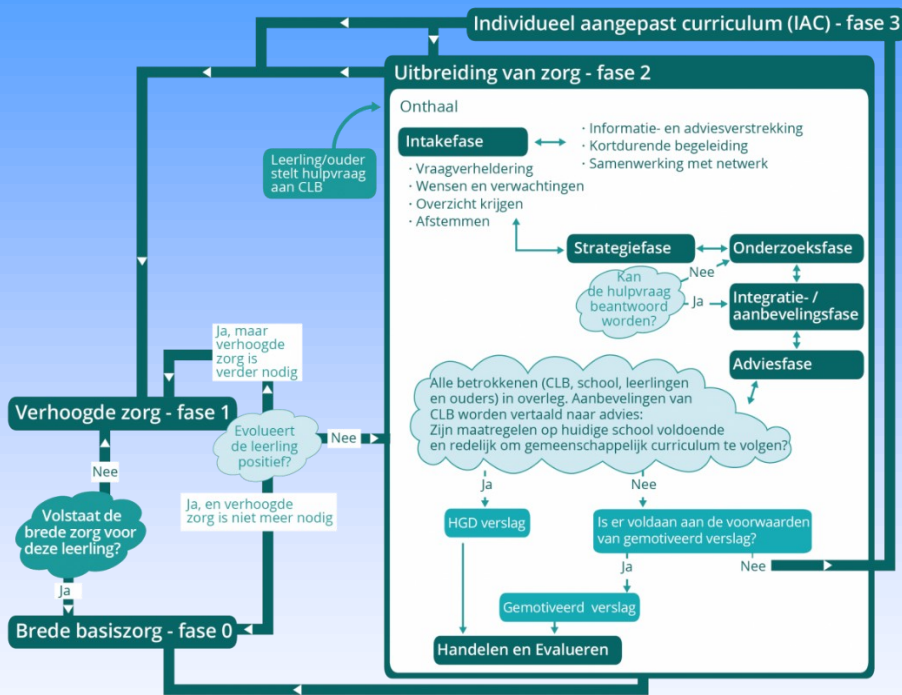
Sociaal-emotioneel welbevinden wordt in deze fase ook sterk opgevolgd. Wanneer een kind zich niet goed voelt of sociaal on-aangepast gedrag vertoont, wordt dit besproken met de ouders. We vertrekken vanuit de positieve aspecten van het kind om het gewenste gedrag te bekomen.

Volgende maatregelen worden hiervoor gebruikt :

- werken met picto's om gevoelens aan te geven
- werken met beloningssystemen om gewenst gedrag te versterken
- individuele gesprekken
- werken met aangepaste methodes (no-blame aanpak) i.v.m. pesten

FASE 2 : UITBREIDING VAN DE ZORG

Wat als de zorgacties toch nog onvoldoende blijken?

De samenwerking van het CLB wordt hier geoptimaliseerd.

Een diagnostisch traject onder leiding van het CLB kan worden opgestart. Het is hier vooral de bedoeling een zicht te krijgen op de onderwijs- en opvoedingsbehoeften van het kind en de ondersteuningsbehoeften van de ouders en de leerkracht.

In tussentijd worden de afspraken verder opgevolgd die reeds in fase 1 op kind-, klas- en indien nodig schoolniveau werden vastgelegd.

Alle afspraken krijgen vorm in het multidisciplinair individueel handelingsplan van het kind dat door het team wordt opgesteld en met de ouders wordt besproken ter aanvulling en goedkeuring.

We vragen ook het engagement van ouders om gemaakte afspraken op te volgen en na te komen.

Verregaande aanpassingen aan het curriculum, waardoor het kind in zijn eigen klasgroep kan blijven, vergen van de zorg- en klasleerkracht extra inspanningen. Vooral voor jonge kinderen blijft het telkens weer afwegen wat voor het kind de beste optie is: een jaartje overdoen of mee overgaan en gedeeltelijk een apart traject volgen.

Wanneer bij oudere kinderen, samen met de ouders (en het kind) beslist wordt om het kind voor te bereiden op de B-klas dan zal de te verwerven leerstof voor één of meer leergebieden aangepast worden aan de eisen van de B-klas.

Indien de leerling kan genieten van ondersteuning door een externe begeleiding in het kader van de ondersteuningsnetwerken zal de school de externe begeleider zeker betrekken bij het multidisciplinair overleg.

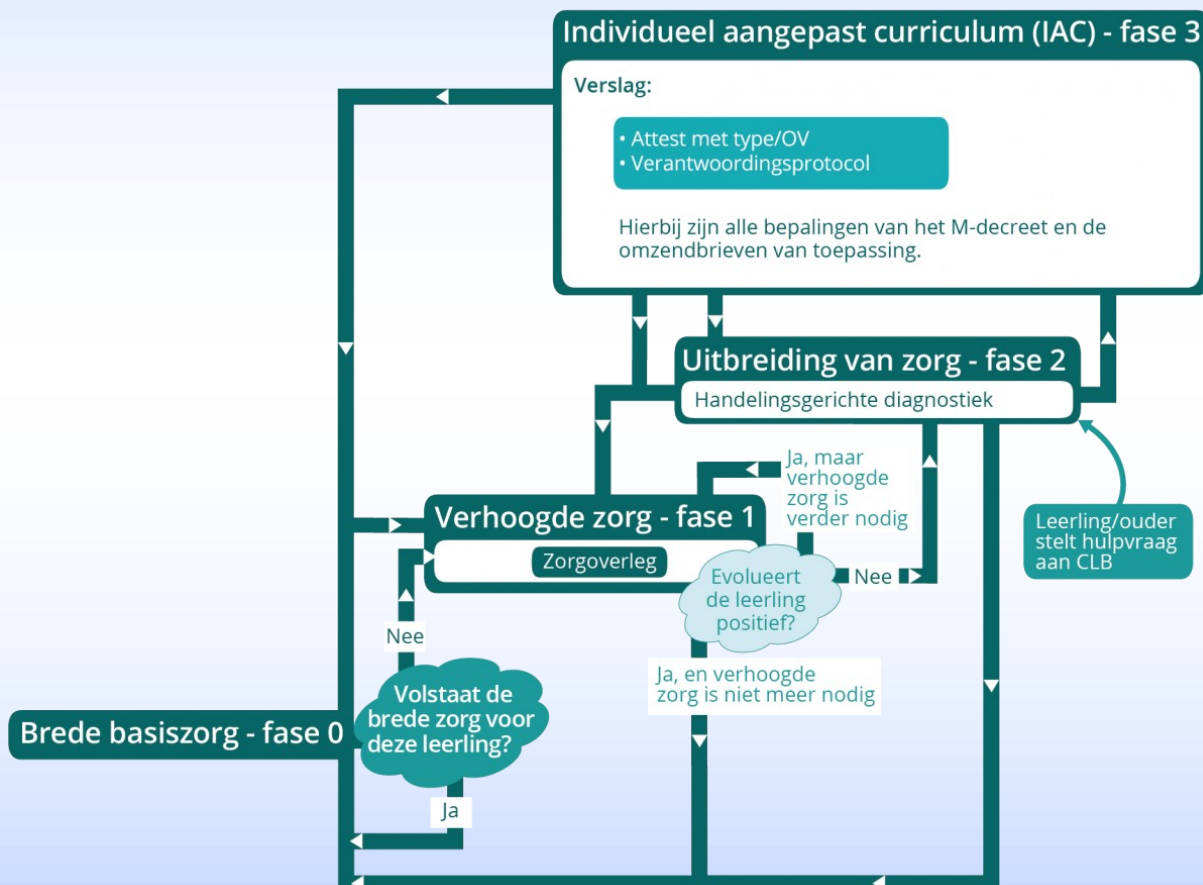

Ook andere externen die door de ouders ingeschakeld werden (b.v. psychologen, paramedici met thuispraktijk of eventueel verbonden aan een revalidatiecentrum, thuisbegeleidingsdiensten,...) kunnen deelnemen aan het overleg. Door goede communicatie en samenwerking streven we naar maximale ondersteuning voor de betrokken leerling.

Voor leerlingen met dyslexie wordt gewerkt met SPRINT, een voorleesprogramma dat hen helpt met lezen en schrijven. Zowel kinderen als hun ouders worden door de SPRINT-leerkracht wegwijs gemaakt in de werking hiervan. Van de ouders verwachten we dat zij de nodige stappen ondernemen om het kind te leren werken met een klavier. De school investeert in het materiaal (aankoop programma Sprint en USB-sticks (SPRINTO) zodat kinderen ook thuis dit hulpmiddel kunnen gebruiken).

Voor (chronisch) zieke kinderen zullen de nodige maatregelen getroffen worden om onderwijs aan huis of via Bednet te organiseren. De school is ook bereid om overleg op verplaatsing (bv. in universitaire ziekenhuizen, centra voor ontwikkelingsstoornissen) te doen en hier leerkrachten klasvrij voor te maken zodat zij aan dit overleg kunnen deelnemen.

FASE 3 : OVERSTAP NAAR SCHOOL-OP-MAAT

Wat als een leerling meer nodig heeft om te leren dan wat onze school kan bieden?

Wanneer voor een leerling de vooropgestelde, aangepaste doelen niet haalbaar zijn of het kind zich niet goed meer voelt binnen het schoolgebeuren waardoor zijn emotioneel welbevinden geraakt is, kan een traject in een school voor buitengewoon onderwijs een mogelijkheid zijn.

Het CLB-team, de leerling, zijn ouders en de school kunnen dan beslissen om een 'verslag' op te maken dat de overstap naar het bijzonder onderwijs mogelijk maakt.

Wat zijn de mogelijkheden voor een leerling met een verslag?

- IAC* in huidige school voor gewoon onderwijs, mits akkoord school
- GC (gemeenschappelijk curriculum) of IAC in nieuwe school voor gewoon onderwijs, inschrijving onder ontbindende voorwaarde
- Stap naar school voor buitengewoon onderwijs (volgens type/OV verslag)

*Een individueel aangepast curriculum (IAC) wil zeggen dat leerdoelen op maat van de leerling worden opgesteld en hij de doelen van het gemeenschappelijk curriculum niet hoeft te halen

(Bron: Klasse, M-decreet: 17 moeilijke woorden).

**“EEN GOEDE SCHOOL IS MEN NOOIT,
MEN IS HET AAN HET WORDEN...”**

(zegt de directeur)